

Uz poziv za novinare

Poštovani,

u želji da zaštitimo život, zdravlje i gospodarske interese građana pozivamo na suradnju sve koji to žele. Svi smo mi potrošači, a zaštita potrošača je osnovna tekovina za civilizirana i demokratska društva, koja štite javni interes i kvalitetu života građana. Zakonom o zaštiti potrošača propisano je da su tijela jedinice lokalne i regionalne samouprave dužna sustavno promicati zaštitu potrošača i podupirati djelovanje udruga za zaštitu potrošača. Isto tako člankom 134. Ustava Republike Hrvatske i člankom 19. Zakona o lokalnoj i regionalnoj samoupravi, poslovi koji su vezani za zaštitu potrošača navedeni su kao poslovi kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana.

Lokalna i regionalna samouprava mora osigurati visok stupanj zaštite prava potrošača, zaštiti zdravlje, sigurnost i gospodarske interese potrošača, kao i pravo na informiranje, obrazovanje i organiziranje. Provedba politike zaštite potrošača kojim se ostvaruje pravo građana na pravodobno obavješćivanje o svojim pravima, kao i informacije o kvaliteti robe i usluga na tržištu, najlakše je realizirati kroz aktivnosti udruga za zaštitu potrošača i njihove medijske aktivnosti.

Bez stalne financijske potpore neovisnim civilnim udrugama za zaštitu potrošača prava zaštita potrošača u Republici Hrvatskoj nikad neće kvalitetno zaživjeti. Današnje stanje samo je nastavak negativnog trenda likvidacije potrošačkih udruga. U potrošačkim udrugama i Savezima udruga rade volonteri, a obveze koje izvršavaju svojim obimom posla zahtijevaju vrijeme i trud profesionalca. Želimo da lokalna samouprava prihvati princip partnerskog odnosa sa udrugama za zaštitu potrošača i pomogne udrugama poštujući zakonske odredbe, odnosno da im osigura pokrivanje troškova radnog prostora i stalne režijske troškove, jer učinkovita zaštite potrošača jako ovisi o kapacitetima sustava.

Razmjennom informacija kroz komunikaciju postizemo da informirani potrošač može napraviti ispravan izbor na tržištu i zato moramo osigurati dostupnost tim informacijama. Pojam prosječnog aktivnog potrošača izjednačava se s pojmom osposobljenog i informiranog potrošača koji svojim znanjem i sposobnostima postaje aktivni sudionik na tržištu, sposoban štiti svoja prava, ali i preuzeti odgovornosti koje mu pripadaju.

Potrebno je razvijati informacijske i edukativne sustave, te raditi na stalnoj edukacija ljudi unutar tijela nadležnih za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, i na taj način pojednostaviti i osigurati potrošačima dostupnost informacijama. U tom smislu u institucionalni okvir zaštite potrošača svakako se mogu ubrojiti i novinari, kao i svi oni koji putem sredstava masovnih komunikacija i društvenih mreža, informacijom mogu doprijeti do potrošača.

Svi se slažu da je sigurnost proizvoda jako važna, posebno danas zbog zdravstvene, ekonomske i financijske krize. Mi želimo naći načine da se poboljša nadzor tržišta kako bi se osiguralo da su potrošački proizvodi stvarno sigurni. Mislim da afere u medijima jasno govore da moramo jako puno raditi kako bi uskladili nivo zaštite potrošača u RH s pravima potrošača u EU, jer svi očekujemo ista potrošačka prava.

Provedba zaštite potrošača u EU temelji se na načelima horizontalnosti, supsidijarnosti i minimalnog usklađivanja. Horizontalna provedba znači da zahtjev za zaštitom potrošača treba uzeti u obzir pri definiranju i provedbi politika koje imaju krajnji utjecaj na tu kategoriju građana. Kako su svi građani potrošači, naši političari bi stalno morali uzimati u obzir prava potrošača, ali svima je poznato koji su interesi najvažniji našim političarima.

Načelo supsidijarnosti nalaže da se mjerama zaštite potrošača nacionalna zakonodavstva nadopunjuju samo ako je to nužno, a kod nas se nažalost zakoni stalno nadopunjuju, prije svega jer nisu u skladu s minimalnim pravima u EU. U našim zakonima koji štite potrošače zaštićeniji su trgovci. Pogotovo trgovci koji se bave nepoštenom poslovnom praksom i zavaravajućim oglašavanjem.

Sektor zaštite potrošača u teoriji uključuje civilno društvo u razvijanje zakonodavne prakse, jačanje potrošačkih udruga i njihovo aktivno sudjelovanje u procesu odlučivanja. U praksi poslove potrošačkih udruga preuzima resorno ministarstvo i odbacuju se primjedbe, predložene izmjene zakona od strane potrošačkih udruga.

Politika zaštite potrošača dinamično je multisektorsko i multidisciplinarno područje koje zahtijeva uključenost i koordinaciju aktivnosti brojnih dionika te je potrebno osigurati provedbu nacionalnih politika na lokalnoj razini. Pri tom treba uzeti u obzir potrebe potrošača osobito vezano za zaštitu prava korisnika javnih usluga za što je potrebna suradnja jedinica područne i osobito lokalne samouprave koje u svom djelokrugu imaju zaštitu potrošača s udrugama za zaštitu potrošača koje djeluju na području jedinica istih.

S obzirom na veliki obuhvat politike zaštite potrošača, njezinu multidisciplinarnost i dinamičnost, i dalje će naglasak biti na poticanju međuresorne suradnje u okviru rada Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača, s uključivanjem svih nadležnih ministarstava, regulatornih agencija, lokalne i regionalne samouprave, nadzornih tijela te udruga za zaštitu potrošača. Donošenje Zajedničke komunikacijske strategije također je preporuka iz Nacionalnog programa za razdoblje do kraja 2024. godine.

Građani se nadaju većoj kvaliteti života i posebno ih zanimaju planirane aktivnosti koje će se poduzeti od strane gradova i općina u cilju jačanja zaštite potrošača i podizanja razine javne svijesti o pravima i obavezama iz potrošačkog sektora?

Srdačan pozdrav i hvala Vam na aktivnoj suradnji.

Predsjednik Udruge Potrošački centar

Marko Paripović

- Unija potrošača Hrvatske -

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača, Potrošač, Udruga za zaštitu potrošača Grada Samobora, Međimurski potrošač, Udruga Potrošački centar, Centar za edukaciju i informiranje potrošača, Istarski potrošač, Dalmatinski potrošač, Potrošački forum, Padobran, Udruga za zaštitu potrošača Bjelovarsko Bilogorske županije i Splitski potrošač